

Valtuustoaloite

Kunnan vaikuttamistoimielin ei voi tehdä hyvinvointialuealoitetta, koska se ei ole hyvinvointialuetta koskevassa laissa tarkoitettu hyvinvointialueen jäsen tai palvelujen käyttäjä. Samasta syystä ko. aloitetta ei raportoida aluevaltuustolle hyvinvointialuelain 30 §:n mukaisessa raportissa.

Yksittäinen kansalainen kuitenkin pystyy tekemään aloitteen hyvinvointialoitepalvelussa. Vaikuttamistoimielinkin pystyy laillisen aloitteen tekemään, jos sen tekee vaikuttamiselimen puheenjohtaja omalla nimellään.

Tuntuukin oudolta, että järjestäytynyt vaikuttamistoimielin, joka toimii kansalaisten rajapinnassa ja jolla on lakiin perustuva oikeus antaa lausuntoja ja tehdä kannanottoja ei Etelä-Savon hyvinvointialueen alueella pysty tekemään hyvinvointialoitteita, kuin muuttamalla aloite yksilön tekemäksi. Jos aloite toimitetaan kirjaamoon ja todetaan, että se on kunnalliselta vaikuttamistoimielimeltä, sitä ei käsitellä lakisääteisesti aloitteena, vaan Eloisan oman prosessin mukaisesti ja se laitetaan vastaavalle vaikuttamistoimielimelle valmisteluun. Aloite joko etenee tai jää välille, mutta sitä ei käsitellä virallisena aloitteena koska siltä puuttuu lainsäädännön suoja.

Sama tulkinta koskee myös Kuntalakia. Kunnissa asia on ratkaistu siten, että kuntien hallintosäännössä on maininta vaikuttamistoimielimiä koskevassa luvussa tai valtuustoa koskevassa luvussa, että vaikuttamistoimielimillä on aloitteenteko-oikeus. Kuntalain kohdalla on uudistus menossa ja on mahdollisuus, että vaikuttamistoimielimien aloitteenteko-oikeus määrätään laki uudistuksen yhteydessä. Tuskin Hyvinvointialueita koskeva lainsäädäntö jää myöskään muuttamatta.

Vaikuttamistoimielimet koostuvat kansalaisista ja edustavat järjestöjä, jotka toimivat kansan parissa. Hyvinvointialue Eloisa arvostaa ja ottaa huomioon hyvinvointialueen rajapinnassa toimivat järjestöt. Onkin ristiriitaista, että Eloisa rajaa pois tärkeitä järjestöistä koostuvilta vaikuttamistoimielimiltä aloitteentekomahdollisuuden lain puutteellisuuden vuoksi.

Lain tiukka tulkinta tekee turhaksi vaikuttamistoimielinten asiantuntemukseen ja kansalaisten omakohtaiseen kokemukseen perustuvan vaikuttamisen, koska aloitteenteko-oikeuden puuttuminen rajaa vaikuttamisen vain lausuntoihin ja kannanottoihin. Kuntien vaikuttamistoimielinten sihteerit ja puheenjohtajan osaavat arvioida aloitteiden sisällöt asiaperusteisiksi.

Turvataksemme kunnallisten vaikuttamistoimielinten todellisen vaikuttamismahdollisuuden sekä hyvinvointialueen omien vaikuttamistoimielinten vaikuttamisen esitän valtuustoaloitteessani että Etelä-Savon hyvinvointialueen hallintosääntöä muutetaan siten, että kunnallisilla vaikuttamistoimielimillä sekä hyvinvointialueen omilla vaikuttamistoimielimillä on aloitteenteko-oikeus hyvinvointialueen toimivaltaan kuuluvissa asioissa.

Mikko Hokkanen, sd